

Onderzoek 'Geweld tegen inbrekers/overvallers'

7 mei 2014

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek deden 31.727 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek vond plaats van 18 april tot en met 6 mei 2014. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Lisette van Vliet:
lissette.van.vliet@eenvandaag.nl

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 50.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2012.

Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 70 procent van de panelleden.

1. Samenvatting

EenVandaag ondervroeg ruim 30.000 leden van het EenVandaag Opiniepanel; tweederde vindt dat ze geweld mogen gebruiken tegen een inbreker in huis alleen al om hem te verjagen. Een kwart (25%) stelt dat je alleen geweld mag gebruiken als ook de inbreker dreigt met geweld of geweld gebruikt.

Burgers kunnen nu vervolgd worden als ze de 'grenzen van noodzakelijke verdediging' overschrijden. Een rechter moet dan bepalen of ze inderdaad te ver zijn gegaan. Zes op de tien (60%) respondenten vinden dat een burger nooit vervolgd mag worden voor geweld dat hij/zij heeft gebruikt tegen een inbreker die betraapt is in het eigen huis. Bijna vier op de tien (36%) vinden wel dat iemand zich voor de rechter moet verantwoorden als ze mogelijk 'de grenzen van noodzakelijke verdediging' hebben overschreden bij het betrappen van een inbreker.

Verdediging

De helft van de deelnemers (56%) heeft wel eens overwogen een voorwerp of wapen in hun slaapkamer / ergens in huis te leggen te leggen om zich te kunnen verdedigen tegen een mogelijke inbreker; een derde (34%) heeft dat ook daadwerkelijk gedaan. Vaak gaat het dan om slagwapens als honkbalknuppels, hockeysticks, een biljartkeu of een ijzeren staaf in de slaapkamer. Eén op de tien (12%) geeft aan hiervoor een steekwapen te hebben liggen.

Veel begrip voor juwelierspaar Deurne

Een meerderheid (88%) van de respondenten heeft er veel begrip voor dat het juweliersechtpaar in Deurne een wapen in hun zaak bewaarde; de helft (55%) stelt dat ze niet vervolgd moeten worden voor verboden wapenbezit. Tweederde (67%) vindt dat de wapenwet verruimd zou moeten worden waardoor winkeliers onder voorwaarden een wapenvergunning kunnen krijgen.

2. Geweld tegen inbrekers/overvallers in huis

Hier volgen een aantal vragen over wat burgers wat u betreft wel of niet mogen doen als ze een inbreker betrappen in hun huis of als u thuis overvallen worden.

Met 'geweld' bedoelen we in dit onderzoek **fysiek** geweld.

Wanneer mag iemand wat u betreft geweld gebruiken tegen een inbreker die betraapt wordt in het eigen huis?

Je mag alleen geweld gebruiken als je in een levensgevaarlijke situatie verkeert: 8%

Je mag geweld gebruiken als de inbreker ook geweld gebruikt / dreigt met geweld: 25%

Je mag ook geweld gebruiken om een inbreker te verjagen: 66%

Je mag nooit geweld gebruiken tegen inbrekers: 1%

Weet niet / geen mening: 0%

Wel of geen vervolging?

Slachtoffers van een inbraak of overval die geweld gebruiken tegen hun belagers kunnen volgens de wet ontkomen aan vervolging. Het uitgangspunt is dat burgers zichzelf en hun eigendommen mogen verdedigen. Ze doen dan een beroep op noodweer.

Maar als iemand de 'grenzen van de noodzakelijke verdediging' overschrijdt, dat wil zeggen: te ver gaat in zijn verdediging, te lang doorgaat en/of onnodig zwaar geweld gebruikt, kan deze persoon vervolgd worden. De rechter moet dan bepalen of de burger inderdaad te ver is gegaan.

Met welke van onderstaande situaties bent u het het meest eens?

Een burger moet vervolgd worden als hij 'de grenzen van de noodzakelijke verdediging overschrijdt' tegen een inbreker in zijn huis: 36%

Een burger mag nooit vervolgd worden vanwege het geweld dat hij/zij heeft gebruikt tegen een inbreker in zijn huis: 60%

Weet niet / geen mening: 4%

Stelling: 'Ik vind dat ik het recht moet hebben om altijd geweld te gebruiken tegen een inbreker/overvaller in mijn huis.'

Mee eens: 81%

Mee oneens: 16%

Weet niet / geen mening: 3%

3. Voorzorgsmaatregelen in huis

Er volgen nu een aantal vragen over of, en hoe u voorzorgsmaatregelen heeft genomen tegen inbrekers.

Heeft u er wel eens over nagedacht een voorwerp / wapen in uw slaapkamer of op een andere plek in huis te leggen, waar u zich mee kunt verdedigen als een inbreker uw huis binnendringt?

Ja: 56%

Nee: 44%

Heeft u in uw slaapkamer of op een andere plek in huis een voorwerp / wapen liggen om u te verdedigen tegen mogelijke inbrekers?

Ja: 34%

Nee: 66%

U heeft aangegeven dat u bewust een wapen of voorwerp in huis heeft liggen om uzelf te beschermen tegen een inbreker.

Wat voor soort voorwerp / wapen is dit?

Slagwapen (bv. honkbalknuppel, boksbeugel): 57%

Schietwapen: 3%

Steekwapen: 12%

Iets anders, nl: 28%

4. Winkeliers en overvallen

We bedoelen met geweld **fysiek** geweld.

Wanneer mag een winkelier wat u betreft geweld gebruiken tegen een overvaller in de winkel?

Een winkelier mag alleen geweld gebruiken als hij/zij in een levensgevaarlijke situatie verkeert: 14%

Een winkelier mag geweld gebruiken als de inbreker ook geweld gebruikt / dreigt met geweld: 31%

Een winkelier mag ook geweld gebruiken om een inbreker te verjagen: 54%

Weet niet / geen mening: 1%

Eind maart is er bij een overval op een juwelierszaak in Deurne geschoten waarbij de overvallers om het leven kwamen. Op verboden vuurwapenbezit staat in Nederland acht jaar cel, maar vaak blijft het bij geldboetes. Het juweliersechtpaar in Deurne had een wapen in de winkel dat niet geregistreerd was.

Sommige mensen vinden dat het juweliersechtpaar niet vervolgd moet worden voor verboden wapenbezit, omdat ze het alleen hadden om zich te beschermen. Anderen vinden dat ook winkeliers zich aan de wet moeten houden en dat ze wel vervolgd moeten worden.

Heeft u er begrip voor dat het juweliersechtpaar een wapen in de winkel had?

Ja, daar heb ik begrip voor: 88%

Nee, daar heb ik geen begrip voor: 9%

Weet niet / geen mening: 3%

Op verboden vuurwapenbezit staat in Nederland acht jaar cel, maar vaak blijft het bij geldboetes. Het juweliersechtpaar in Deurne had een wapen in de winkel dat niet geregistreerd was.

Vindt u dat het juweliersechtpaar vervolgd zou moeten worden voor verboden wapenbezit, of niet?

Ja, ze moeten vervolgd worden voor verboden wapenbezit: 38%

Nee, ze moeten niet vervolgd worden voor verboden wapenbezit: 55%

Weet niet / geen mening: 7%

Er zijn landen waar winkeliers of ondernemers een wapenvergunning kunnen aanvragen en waar het toegestaan is dit wapen – vaak onder strenge voorwaarden - in de winkel te bewaren. Andere landen willen dit niet en vinden dat winkeliers, net als burgers, geen eigen rechter moeten spelen.

Vindt u dat de Nederlandse wapenwet verruimd zou moeten worden, zodat winkeliers onder bepaalde voorwaarden een wapenvergunning kunnen krijgen?

Ja: 67%

Nee: 26%

Weet niet / geen mening: 7%

Geef aan of u het eens of oneens bent met de volgende stelling:

'Elke winkelier zou in Nederland het recht moeten hebben een schietwapen te gebruiken tegen overvallers.'

Mee eens: 46%

Mee oneens: 43%

Weet niet / geen mening: 11%

